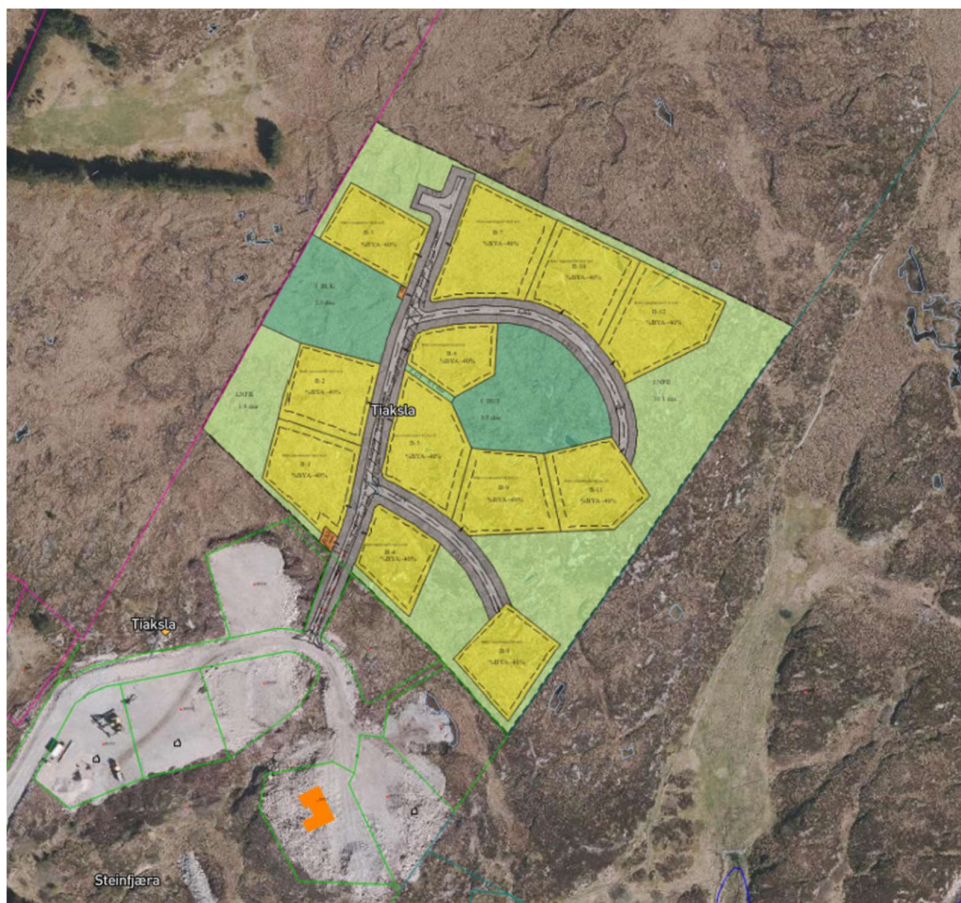

Vurdering av naturmangfold i forbindelse med planer om etablering av boligtomter på Uttian

april 2021

Oppdragsnr.:
Oppdragsnavn: Uttian Panorama
Dokument nr.:
Filnavn: Rapport naturtyper

Revisjon	[Tekst]			
Dato	2021-24.04			
Utarbeidet av	Gunnar Kristiansen			
Kontrollert av	Geir Frode Langelo			
Godkjent av	Gunnar Kristiansen			
Beskrivelse	Verdisetting naturmangfold			

Revisjonsoversikt

Revisjon	Dato	Revisjonen gjelder

INNHold

1. SAMMENDRAG	5
2. INNLEDNING	6
2.1 BAKGRUNN OG UTBYGGINGSPLANER.....	6
3. METODE	7
3.1 DATAINNSAMLING	7
3.1.1 Eksisterende informasjon	7
3.1.2 Feltundersøkelser.....	7
3.2 RETNINGSLINJER.....	7
3.3 INNDELING I DELOMRÅDER	7
3.4 VURDERING AV VERDI	7
3.5 VURDERING AV PÅVIRKNING	10
3.6 MIDLERTIDIGE PÅVIRKNINGER	11
3.7 VURDERING AV KONSEKVENNS.....	11
4. NATURVERDIER OG VERDISETTING.....	12
4.1 NATURGRUNNLAGET.....	12
4.1.1 Karakteristiske trekk til området.....	12
4.1.2 Klima, vegetasjonssoner.....	12
4.1.3 Berggrunn og løsmasser	12
4.2 VERDISETTING AV NATURTYPEN KYSTLYNGHEI	13
4.3 FOREKOMSTER AV NATURTYPER INNENFOR OMRÅDET	14
4.4 KYSTLYNGHEIA SOM NATURTYPE, UTFORMING OG UTVIKLINGSFASER. FOREKOMSTER I TRØNDELAG OG OMRÅDET	15
5. VURDERING AV OMFANG OG KONSEKVENSER.....	22
5.1 ALTERNATIV 0	22
5.2 UTBYGGINGSALTERNATIVET	22
5.3 VURDERINGER I FORHOLD TIL UTREDNINGSKRAV I NATURMANGFOLDLOVEN.....	23
5.4 AVBØTENDE TILTAK.....	23
6. KILDER.....	24
6.1 SKRIFTLIGE KILDER.....	24

Forord

På oppdrag for Kystplan har Natur og Samfunn AS utført en vurdering på temaet naturmangfold i forbindelse med planer om etablering av boligtomter på Uttian

Det utarbeides en reguleringsplan for prosjektet, og i den sammenheng er det behov for å få gjennomført en verdikartlegging av naturtypene i området.

1. SAMMENDRAG

Bakgrunn og formål

På oppdrag fra Kystplan har Natur og Samfunn AS utført en verdisetting av naturtypene som blir berørt av utbyggingen og fremsatt et forslag om konsekvensvurderinger i forhold til naturtypene som blir berørt i forbindelse med planene

Datagrunnlag

Miljødirektoratets veileder og Natur i Norge er benyttet som metodisk basis for utredningen. Det er utført innsamling av eksisterende data, omfangsvurdering og konsekvensvurdering. Geografisk er arbeidet avgrenset av et definert planområde med et influensområde som kan bli indirekte berørt, og disse til sammen utgjør utredningsområdet.

Metoder

Det viktigste metodegrunnlaget for verdisetting av lokaliteter er gitt i Miljødirektoratets veileder, kartleggingsinstruks for naturtyper håndbok 19 for vilt fra Miljødirektoratet. Det er lagt vekt på å avgrense og beskrive arealer med spesiell naturverdi. Verdiskalaen som er brukt går fra ingen relevans, via liten, middels og stor verdi for temaet. Omfanget av tiltaket for naturtyper dvs. graden av påvirkning, er vurdert etter en femdelt skala - fra stort og middels negativt omfang, lite/ikke noe omfang, til middels og stort positivt omfang. Til sist er konsekvensene utredet etter en niddelt skala, ut fra en sammenstilling av verdier og vurdering av omfang. I tillegg er det foreslått tiltak som kan avbøte/ redusere eventuelle negative konsekvenser av tiltaket.

Registreringer

Det er registrert en lokalitet av kystlynghei i området som er gitt middels verdi..

Verdivurdering

Samlet sett vurderes verdiene for tema naturmangfold til å være middels verdi. Dette særlig på grunnlag av forekomster av en moderat verdifull /regional verdi B- kystlynghei i området. Det er usikkert hvorvidt påvirkning fra sitkagran og torvtekking kan ha redusert verdien til liten.

Konsekvenser

Det er gjort en samlet vurdering av registrerte naturverdier, og gitt forslag om middels negativ konsekvens for naturtypen.

2. INNLEDNING

2.1 Bakgrunn og utbyggingsplaner

På oppdrag for Kystplan skal Natur og Samfunn vurdere verdien til naturtypene som blir berørt av reguleringsplan for Uttian Panorama. Utbygger er Uttian Panorama og det skal legges til rette for opparbeiding av 12 boligtomter med adkomstveier og infrastruktur.

Figur 1. Viser planområdet avgrensing.

3. METODE

3.1 Datainnsamling

3.1.1 Eksisterende informasjon

Det er søkt i flere relevante, nasjonale databaser, primært Artsdatabankens tjeneste Artskart og Miljødirektoratets Naturbase for innhenting av informasjon om området.

3.1.2 Feltundersøkelser

Det er ikke blitt gjennomført feltundersøkelser i forbindelse med prosjektet. Data er hentet fra NiN-kartleggingen på Uttian som ble gjennomført i 2020.

3.2 Retningslinjer

Formålet med en konsekvensutredning er «å klargjøre virkninger av tiltak som kan ha vesentlige konsekvenser for miljø, naturressurser eller samfunn. Konsekvensutredninger skal sikre at disse virkningene blir tatt i betraktning under planleggingen av tiltaket og når det tas stilling til om, og eventuelt på hvilke vilkår, tiltaket kan gjennomføres». Her er kravet til konsekvensanalyser lovfestet med bestemmelser for hvordan de skal utføres.

Formålet med denne utredningen er å beskrive konsekvensene av inngrepene som er planlagt. Framgangsmåten baserer seg på metodikken som er beskrevet i [Miljødirektoratets veileder](#).

3.3 Inndeling i delområder

I større romlige konsekvensutredninger vil utredningsområdet bli delt inn i delområder. Disse kan være basert på enten sammenhengende funksjonsområder eller samlinger av nærliggende kartleggingsenheter med stor grad av likhet og verdi. I andre tilfeller kan delområdene utgjøre utbyggingsalternativer, der det er viktig å få frem konsekvensen ved utbygging av hvert enkelt alternativ.

3.4 Vurdering av verdi

På bakgrunn av innsamlede data gjøres en vurdering av naturverdien av lokaliteter/delområder og en samlet verdi av disse. Verdien fastsettes på grunnlag av kriterier som er gjengitt i verditabellen under. Når det gjelder identifisering og verdisetting av naturtypelokaliteter, benyttes Miljødirektoratets instruks for kartlegging etter metodikken Natur i Norge (NIN2.1) og håndbok 19 for kartlegging av marine naturtyper. Eventuelle lokaliteter som er tidligere kartlagt og verdsatt etter håndbok 13 om kartlegging av biologisk mangfold, tas også med om det ikke gjøres ny kartlegging etter NIN-metodikken.

Tabell 1. Tabellen viser hvilken verdi som skal settes på forskjellige verdikategorier ut fra deres betydning og beskaffenhet.

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltnings-prioritet	Stor verdi eller høy forvaltnings-prioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltnings-prioritet
Verneområder og områder med båndlegging					- Verdensarv områder - Områder vernet etter naturmangfoldloven - Foreslåtte verneområder - Utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven § 52
Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks		- Naturtyper med sentral økosystemfunksjon med svært lav lokalitetskvalitet - Nær truede naturtyper (NT) med svært lav lokalitetskvalitet - Spesielt dårlig kartlagte naturtyper med svært lav lokalitetskvalitet	- Kritisk truede (CR) svært lav lokalitetskvalitet - Sterkt truede (EN) svært lav lokalitetskvalitet - Sårbare naturtyper (VU) svært lav lokalitetskvalitet - Naturtyper med sentral økosystemfunksjon med lav lokalitetskvalitet - Nær truede naturtyper (NT) med lav og moderat lokalitetskvalitet - Spesielt dårlig kartlagte naturtyper med lav og moderat lokalitetskvalitet	- Kritisk truede (CR) lav lokalitetskvalitet - Sterkt truede (EN) lav eller moderat lokalitetskvalitet - Sårbare naturtyper (VU) lav, moderat eller høy lokalitetskvalitet - Naturtyper med sentral økosystemfunksjon moderat og høy lokalitetskvalitet - Nær truede naturtyper (NT) med høy og svært høy lokalitetskvalitet - Spesielt dårlig kartlagte naturtyper høy og svært høy lokalitetskvalitet	- Kritisk truede (CR) moderat, høy eller svært høy lokalitetskvalitet - Sterkt truede (EN) høy eller svært høy lokalitetskvalitet - Sårbare naturtyper (VU) svært høy lokalitetskvalitet - Naturtyper med sentral økosystemfunksjon og svært høy lokalitetskvalitet
Naturtyper kartlagt etter håndbok 13 og håndbok 19		- C-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB13 - C-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB19	- Nær truede naturtyper (NT) med B- og C-verdi - B-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB13 - B-lokaliteter for naturtyper kartlagt etter DN-HB19 som ikke er av vesentlig regional verdi (konkret vurdering nødvendig)	- Sterkt (EN) og kritisk truede (CR) naturtyper med C-verdi - Sårbare naturtyper (VU) med B- og C-verdi - A-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB13, inkl. nær truede naturtyper (NT) - A og B-lokaliteter for naturtyper kartlagt etter DN-HB19	- Sterkt (EN) og kritisk truede (CR) naturtyper med A- og B-verdi - Sårbare naturtyper (VU) med A-verdi
Arter inkl. økologiske funksjonsområder		- Vanlige arter og deres funksjonsområder - Laks, sjøørret- og sjørøyebestander/vassdrag i verdikategori "liten verdi" (NVE 49/2013) - Ferskvannsfisk og ål-vassdrag/bestander i verdikategori "liten verdi" (NVE 49/2013)	- Nær truede (NT) arter og deres funksjonsområder - Funksjonsområder for spesielt hensynskrevende arter - Fastsatte bygdenære områder omkring nasjonale villreinområder som grenser til viktige funksjonsområder - Laks, sjøørret- og sjørøyebestander/vassdrag i verdikategori "middelsverdi" (NVE 49/2013) - Innlandsfisk og ål - vassdrag/bestander i verdikategori "middels verdi" (NVE 49/2013)	- Sårbare (VU) arter og deres funksjonsområder - Spesielle økologiske former av arter (omfatter ikke fisk da disse fanges opp i NVE 49/2013) - Fastsatte randområder til de nasjonale villreinområdene - Viktige funksjonsområder for villrein i de 14 øvrige villreinområdene (ikke nasjonale) - Laks sjøørret -, og sjørøyebestander/vassdrag i verdikategori "stor verdi" (NVE 49/2013) - Innlandsfisk (eks. langt-vandrende	- Fredede arter - Prioriterte arter (med eventuelt forskriftsfestet funksjonsområde) - Sterkt truet (EN) og kritisk truet (CR) arter og deres funksjonsområder - Nasjonale villreinområder - Villaksbestander i nasjonale laksevassdrag og laksefjorder, samt øvrige anadrome fiskebestander/vassdrag i verdikategori "svært stor verdi" (NVE 49/2013) - Lokaliteter med reliktlaks - Spesielt verdifulle storørretbestander – sikre storørretbestander (f.eks. Hunderørret) og

				bestander av harr, ørret og sik) og åle vassdrag/bestander i verdikategori "stor verdi" (NVE 49/2013)	ålevassdrag/bestander i verdikategori "svært stor verdi" (NVE 49/2013)
Landskaps- økologiske funksjonsområder		• Lokalt viktig vilt- og fugletrekk • Områder med mulig betydning i sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter • Definerte områder (f.eks. natursystem- kompleks) med særlig høy tetthet på/stor arealandel av fåtallige og intakte naturtyper og økosystemer eller landskap med viktige økologiske prosesser • Fysiske strukturer i landskapet som er viktige leveområder, trekk-, vandrings- og forflytningskorridor for a) et høyt antall arter eller b) viktige for å opprettholde levedyktige bestander av definerte grupper av arter (f.eks. amfibier, pollinatorer, osv.) • Lokalt viktige intakte kjerneområder og naturstrukturer i ellers fragmenterte landskap • Intakte kjerneområder med natur i sterkt fragmenterte landskap • Naturstrukturer av særlig betydning for viktige naturprosesser eller for økosystemenes struktur, funksjon og/eller motstandskraft/tilpasning s evne til forventede naturendringer.	• Regionalt viktige områder for vilt- og fugletrekk. • Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter.	• Intakte sammenhenger mellom eller i tilknytning til større naturområder som har en viktig funksjon som forflytnings- og spredningskorridor for arter • Nasjonalt viktige områder for vilt- og fugletrekk. • Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av verneområder eller dokumenterte funksjonsområder for arter med stor eller svært stor verdi. • Lengre elvestrekninger med langt vandrende fiskebestander.	• Særlig store og nasjonalt/internasjonalt viktige trekkruiter.
Landskapsøkologiske funksjonsområder- natursystemkompleks		Definerte områder (f.eks. natursystem-kompleks) med særlig høy tetthet på/stor arealandel av fåtallige (sjeldne) og intakte naturtyper og økosystemer eller landskap med viktige økologiske prosesser.			
Geologisk mangfold – geotoper	• Diffus utforming/ sterkt redusert tilstand.	• Nær truede objekter med tydelig til middels tydelig utforming og god tilstand, Sårbare objekter med middels tydelig utforming og noe redusert tilstand.	• Nær truede objekter med meget tydelig utforming og meget god tilstand, sårbare objekter med tydelig utforming og god tilstand, truede objekter med middels tydelig utforming og noe redusert tilstand.	• Sårbare objekter med meget tydelig utforming og meget god tilstand, truede objekter med tydelig utforming og god tilstand.	• Truede og kritisk truede objekter og/eller forvaltnings-prioriterte, meget tydelig utforming/store systemer, meget god tilstand.
Geologisk mangfold - geologisk arv (geosteder)		• Geosted som enten har forringet kvalitet eller lav representativitet, men kan likevel være av betydning for lokal geologisk forståelse • Litetydelig og svak forklarende geosted, men som likevel er relevant for kjennskap til lokal geologi • Geosteder med lav inntryks-styrke/ hverdags-landskap	• Geosted som er enten har noe forringet kvalitet eller at representativitet er begrenset til et avgrenset område (region) • Tydelig og lesbart geosted som bidrar til å øke forståelsen av en geologisk prosess eller et områdes geologiske oppbygging, og er relevant for læringsmål eller pensum • Middels tydelig og lesbart geosted med moderat inntryks- styrke i område med begrensede landskapsverdier	• Vitenskapelig kjent geosted med god autensitet og representativitet som gir/har gitt bidrag til å øke forståelsen av Norges geologiske oppbygging og historie • Tydelig og lesbart geosted som bidrar til å øke forståelsen av en geologisk prosess eller Norges geologiske oppbygging, og er relevant for	• Vitenskapelig kjent geosted med svært god autensitet og representativitet som gir/har gitt betydelige bidrag til geologi som vitenskap eller global geologisk forståelse • Svært tydelig og lesbart geosted som bidrar til god forståelse av en global geologisk prosess eller sammenheng, og er svært relevant for læringsmål eller pensum • Svært tydelig og lesbart geosted med høy

				læringsmål eller pensum • Tydelig og lesbart geosted med høy inntrykks-styrke i område med store landskapsverdier	inntrykks-styrke i område med svært store landskapsverdier
--	--	--	--	---	--

Forekomst av rødlistearter er ofte et vesentlig kriterium for å verdsette en lokalitet. Vi viser til Hilmo m.fl. (2015) for nærmere forklaring av inndeling, metoder og artsutvalg for den norske rødlista. Der er det også kortfattet gjort rede for hvilke miljøer artene lever i samt de viktige trusselsfaktorer. Verdivurderingene for hvert miljø/område angis på en glidende skala fra liten til stor verdi.

3.5 Vurdering av påvirkning

Påvirkning er en vurdering av hvilke konkrete endringer tiltaket antas å medføre for de ulike lokalitetene eller områdene. Påvirkningen vurderes for de samme lokalitetene eller områdene som er verdivurdert og gjøres i forhold til 0-alternativet. Midlertidige virkninger påført under anleggsarbeidene vil vurderes for seg selv og ikke virke inn på tiltakets konsekvenser. Kun i tilfeller der slike virkninger gir langvarige eller permanente endringer, vil konsekvensvurderes. Eksempel på midlertidige virkninger kan for eksempel være støy fra anleggsområdet som hindrer vilt å bruke en viltkorridor en periode mens anleggsarbeidet pågår. Arealbeslag er derimot tiltak som vil gi permanente virkninger. Inngrep i viktige naturtyper er også virkninger av tiltaket som i de fleste tilfeller regnes som langvarige eller permanente inngrep.

Tabell 2. Tabellen viser hvilken påvirkningsgrad som skal settes for ulike påvirkninger på ulike naturverdier.

Planen eller tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Vernet natur	Bedrer tilstanden ved at området blir restaurert mot en opprinnelig naturtilstand.	Ingen eller uvesentlig virkning på kort eller lang sikt.	Ubetydelig påvirkning. Ikke direkte arealinngrep. Virkningenes varighet: Varig forringelse av mindre alvorlig art, eventuelt mer alvorlig miljøskade med kort restaureringstid (1-10 år).	Mindre påvirkning som berører liten/ubetydelig del og ikke er i strid med verneformålet. Virkningenes varighet: Varig forringelse av middels alvorlighetsgrad, eventuelt mer alvorlig miljøskade med middels restaureringstid (>10 år).	Påvirkning som medfører direkte inngrep i verneområdet og er i strid med verneformålet. Virkningenes varighet: Varig forringelse av høy alvorlighetsgrad. Eventuelt med lang/svært lang restaureringstid (>25 år).
Naturtyper	Bedrer tilstanden ved at eksisterende inngrep tilbakeføres til opprinnelig natur.	Ingen eller uvesentlig virkning på kort eller lang sikt.	Berører en mindre viktig del som samtidig utgjør mindre enn 20 % av lokaliteten. Liten forringelse av restareal. Virkningenes varighet: Varig forringelse av mindre alvorlig art, eventuelt mer alvorlig miljøskade med kort restaureringstid (1-10 år).	Berører 20–50 % av lokaliteten, men liten forringelse av restareal. Ikke forringelse av viktigste del av lokalitet. Virkningenes varighet: Varig forringelse av middels alvorlighetsgrad, eventuelt mer alvorlig miljøskade med middels restaureringstid (>10 år).	Berører hele eller størstedelen (over 50%). Berører mindre enn 50 % av areal, men den viktigste (mest verdifulle) delen ødelegges. Restareal mister sine økologiske kvaliteter og/eller funksjoner. Virkningenes varighet: Varig forringelse av høy alvorlighetsgrad.

					Eventuelt med lang/svært lang restaureringstid (>25 år).
Økologiske funksjoner forarter og landskaps-økologiske funksjons-områder	Gjenoppretter eller skaper nye trekk/ vandringsmulighet er mellom leveområder/biotoper(også vassdrag). Viktige biologiske funksjoner styrkes.	Ingen eller uvesentlig virkning på kort eller lang sikt.	Splitter sammenhenger/ reduserer funksjoner, men vesentlige funksjoner opprettholdes i stor grad. Mindre alvorlig svekking av trekk/ vandringsmulighet og flere alternative trekk finnes. Virkingenes varighet: Varig forringelse av mindre alvorlig art, eventuelt mer alvorlig miljøskade med kort restaureringstid (1-10 år).	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner reduseres. Svekker trekk/ vandringsmulighet, eventuelt blokkerer trekk/ vandringsmulighet der alternativer finnes. Virkingenes varighet: Varig forringelse av middels alvorlighetsgrad, eventuelt mer alvorlig miljøskade med middels restaureringstid (>10 år).	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner brytes. Blokkerer trekk/vandring hvor det ikke er alternativer. Virkingenes varighet: Varig forringelse av høy alvorlighetsgrad. Eventuelt med lang/svært lang restaureringstid (>25 år).
Geotop	Kan avdekke nye geosteder. Viktige geologiske funksjoner kan styrkes.	Ingen eller uvesentlig virkning på kort eller lang sikt.	Berører en mindre viktig del som samtidig utgjør mindre enn 20 % av lokaliteten. Liten forringelse av restareal.	Berører 20–50 % av lokaliteten, men liten forringelse av restareal. Ikke forringelse av viktigste del av lokalitet.	Berører hele eller størstedelen (over 50 %). Berører mindre enn 50 % av areal, men den viktigste (mest verdifulle) delen ødelegges. Restareal mister sine geologiske kvaliteter og/eller funksjoner.
Geologisk arv - geosteder	Tiltaket bedrer tilstanden ved at eksisterende inngreptilbakeføres og tydeliggjør landskapets geologiske karakter, dets geologiske funksjon og inntryksstyrke.	Tiltaket medfører ingen vesentlig påvirkning i landskapets geologiske karakter, dets geologiske funksjon og inntryksstyrke.	Tiltaket medfører noe skjemmende påvirkning i landskapets geologiske karakter, dets geologiske funksjon og inntryksstyrke.	Tiltaket medfører merkbar endring i landskapets geologiske karakter, og / eller medfører inngrep som påvirker landskapets geologiske funksjon og inntryksstyrke.	Tiltaket medfører en stor endring i landskapets geologiske karakter, og / eller medfører store inngrep som reduserer landskapets geologiske funksjon og inntryksstyrke.

3.6 Midlertidige påvirkninger

Midlertidige påvirkninger blir ikke behandlet som en del av konsekvensutredningen. Dette er typisk inngrep som for eksempel skjer i anleggsperioden, men som bare har karakter av en midlertidig påvirkning. Slike påvirkninger blir likevel omtalt i utredningen.

3.7 Vurdering av konsekvens

Med konsekvenser (forringelse eller forbedring) menes de fordeler og ulemper et definert tiltak vil medføre i forhold til 0-alternativet. Konsekvensen for et miljø/område framkommer ved å sammenholde miljøet/områdets verdi og påvirkning. Matrisen i tabell 2 angir hvor forringet eller forbedret et område blir ut fra gitt verdi og påvirkning.

4. NATURVERDIER OG VERDISETTING

4.1 Naturgrunnlaget

4.1.1 Karakteristiske trekk til området

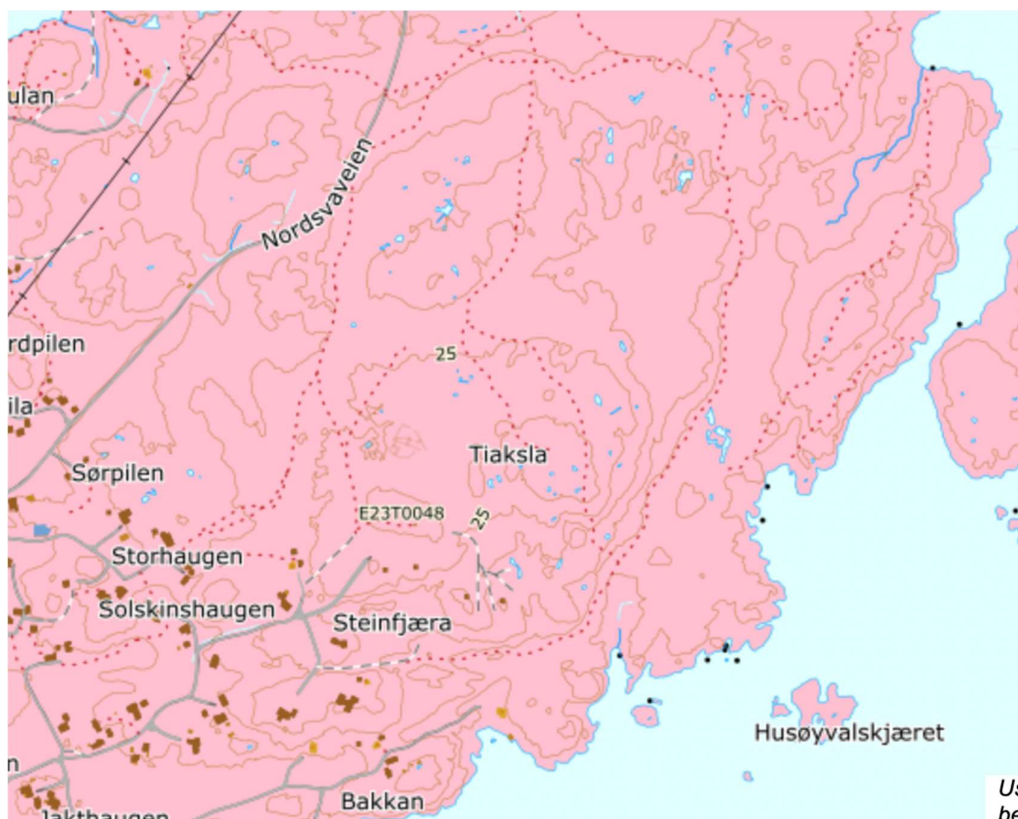
Planområdet ligger i et kupert område med fattig berggrunn og overveiende triviell flora. Området er dominert av fattig kystlynghei i litt mosaikk med bart fjell. Det inngår også enkelte små arealer med jordvannsmyr og dels nedbørsmyr som synes å være påvirket av torvtekking. Små pytter, muligens som et resultat av torvtekkingen, ligger spredt i forsenkninger i de samme områdene.

4.1.2 Klima, vegetasjonssoner

Frøya ligger innenfor den boreonemorale vegetasjonssone og innenfor sterk oseaanisk seksjon med milde vintre og mye nedbør.

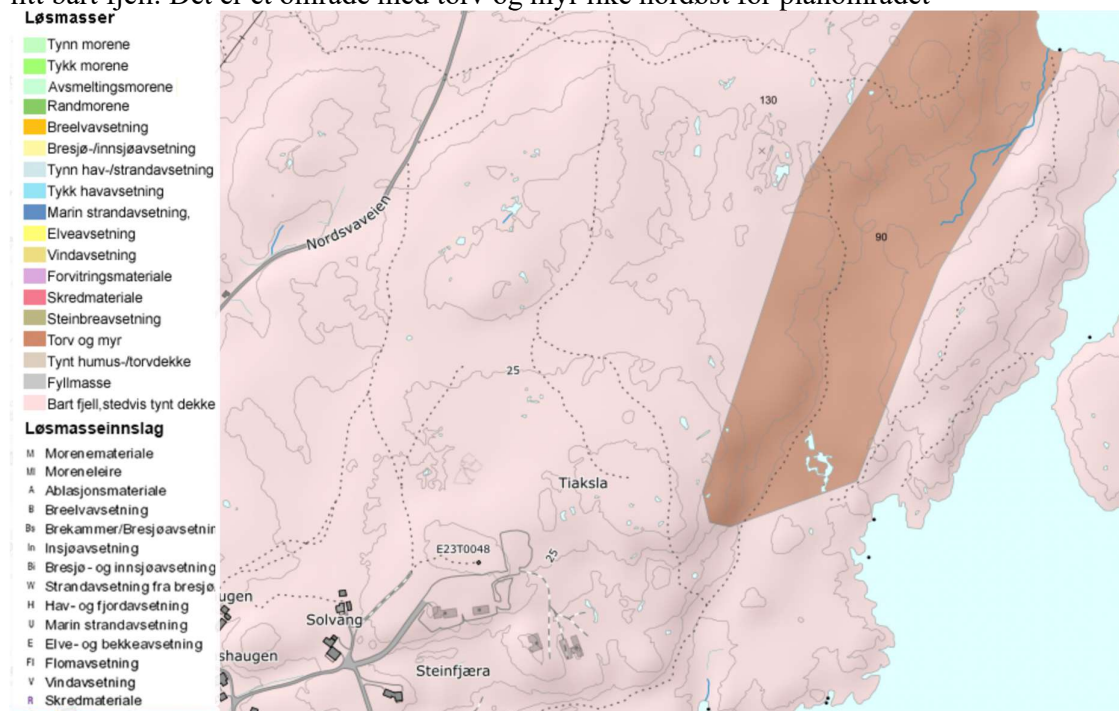
4.1.3 Berggrunn og løsmasser

Berggrunnen i området domineres av grunnfjell med granitt. Dette er en næringsfattig bergart som gir dårlige betingelser basekrevende planter.

Figur 2. Berggrunnen i området.

Løsmassedekket i området består av tynne usammenhengende morenedekker sammen med litt bart fjell. Det er et område med torv og myr like nordøst for planområdet-

Figur 3. Løsmassedekket i området.

4.2 Verdisetting av naturtypen kystlynghei

Etter NiN (Natur i Norge)

En verdisetting av naturtypen kan gjøres etter kriteriene som er utviklet på basis av Natur i Norge systemet -Naturtyper av nasjonal forvaltningsinteresse. Der gjør det en sammenstilling av tilstand og naturvariasjon og på basis av dette kan naturtypen gis en verdi. For tilstandsvurderingen inngår primærvariablene gjenvekstsukksesjonsfase og beiting som hovedvariabler som beskriver denne. Innslag av fremmedarter og spor av kjøretøy kan trekke ned tilstanden. For naturvariasjonen inngår areal som primær faktor der forekomst av rødlistearter og variasjon i utforming og utviklingsfaser kan være med å øke verdien. Lokalteter under 50 dekar har liten verdi, områder med middels verdi har areal mellom 50 dekar og 1000 dekar mens områdene over 1000 dekar har stor verdi. Kalkrike kystlynghei har høyere verdi.

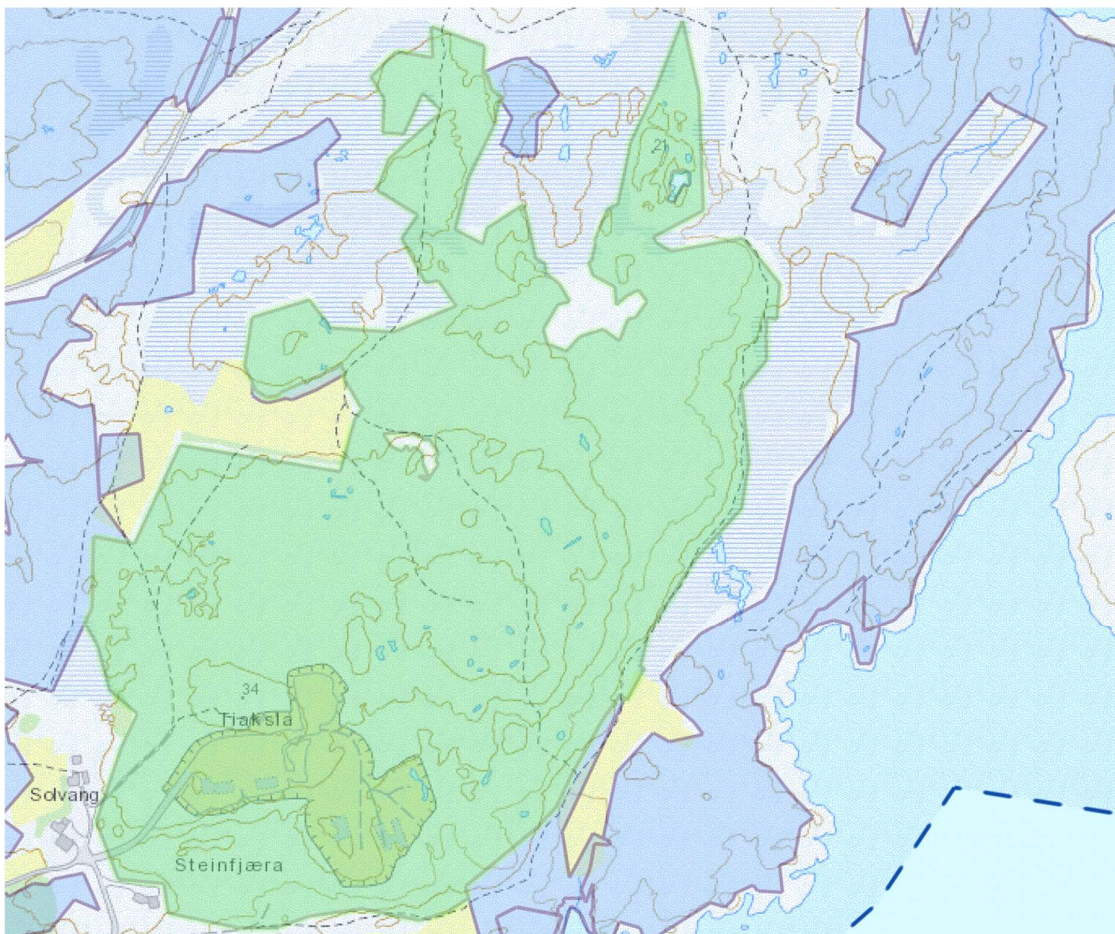
4.3 Forekomster av naturtyper innenfor området

Lokalitet kystlynghei

Området er dominert av kalkfattig kystlynghei med litt innslag av nakent berg. All kystlyngheia i området har ikke vært brent på flere tiår. Det er litt beite av sau i området. Et bruk har sauebeite på Uttian der sauen beiter dels innefor inngjerdete områder og dels hovesaklig vest på Uttian. Lokalfolk vurderer at det beites lite på plataået/kollene der planområdet ligger da det er lite urter og gras som sauen beiter i det området. Området består av mer høyereliggende plataår/koller og ligger eksponert til. Det er fattig med dominans av røsslyng, bjønnskjegg, torvmyrull og heigråmose. Røsslyngen vurderes å være i en degenereringsfase. Røsslyngen har generelt endel sideskudd og lyngen synes å ha åpnet seg. Det er bare flekkvis og spredt med røsslyng i området og storparten har preg av degenrering, og med stort innslag av heigråmose i feltsjiktet. Området er generelt artsfattig med lite forekomster av gras og urter. På grunn av at terrenget er så grunnlendt og ligger eksponert til virker det som området er lite gjenvokst med einer og busker.

Litt nordvest for området og dels innefor randsonen til området har det vært plantet sitkagran. Denne har formert seg og det forekommer spredt med småbusker innenfor store deler av området. I NiN-kartleggingen fra 2020 som omfattet en større lokalitet/område inkludert sitkagranplantasjene i området ble påvirkningen fra fremmedarten vurdert som betydelig slik at tilstanden ble redusert til dårlig for kystlyngheia. Det vurderes at dette kan være en noe streng vurdering for planområdet som er gitt moderat påvirkning fra sitkagran.

Det er ikke registrert noen rødlistearter og samlet sett er arealet satt til moderat stort for området som ble avgrenset i 2020 slik at verdien for naturmangfold er moderat. Innimellom l forekommer nakent berg eller fattige små jordvannsmyrer/nebørsmyrer.

Figur 4. viser utfigurering av naturtypene i området fra NiN-kartleggingen i 2020. Området markert grønt er avgrensning av naturtypen som planområdet ligger innenfor.

4.4 Kystlyngheia som naturtype, utforming og utviklingsfaser. forekomster i Trøndelag og området

Med kystlyngheia menes heipregete og i hovedsak trebare områder i et oseanisk klima, dominert av dvergbusker, særlig røsslyng (*Calluna vulgaris*). Disse åpne heiene har blitt formet gjennom rydding av kratt og skog, og er betinget av langvarig hevd med beite, og mange steder lyngbrenning og lyngslått. Kystlyngheia er en flere tusen år gammel naturtype. Utvalgt naturtype kystlyngheia inkluderer kystlyngheia med verdi A og B. Naturtypen kystlyngheia inngår i kystlandskapet i en mosaikk med en rekke andre naturtyper slik som semi-naturlig eng- og strandeng, strandberg og myr. Det norske kystlyngheilandskapet utgjør en del av et større lyngheilandskap som finnes langs atlantehavskysten sør til Portugal. Norge har verdens nordligste kystlyngheier. Variasjoner i miljøvariabler (kalkinnhold, uttøringsfare og vannmetning) danner grunnlag for en rekke grunntyper av kystlyngheia, og variasjoner i bruk (lyngsviing og beiting) øker kompleksiteten i artssammensetningen og diversitet.

Tiden etter lyngsviing kan deles inn i fire ulike faser; pionerfase, byggefase, moden fase og degenererende fase. Nybrent kystlynghei i pionerfase med lyng i pionerfasen inneholder en del urter og gras, mens gammel lynghei i degenereringsfase (30-50 år) ofte er meget artsfattig og har et velutviklet mosedekke.

I byggefasen forekommer en artssammensetning som er typisk der kystlynghei reetableres; røsslyngen er i aktiv vekst med rikelig blomstring. I den modne fasen, som opptrer omtrent 10-25 år etter brenning, avtar veksthastigheten og mengden av sideskudd øker. Det er begynnende tegn til at sentrum av lyngklonene åpner seg. En tradisjonell lynghei skjøtsel innebærer avsviing tidlig i denne fasen. I degenereringsfasen mer enn 20 år etter brenning har lyngen fått tjukke, lange greiner og sentrum av mange lyngklonene har åpnet seg.

Forekomsten av kystlynghei har gått sterkt tilbake i Norge, i hovedsak på grunn av opphørt bruk. Naturtypen regnes blant våre mest truede, på Norsk rødliste for naturtyper (2011) er den i kategori sterkt truet. I de gjenværende arealene med kystlynghei i Norge er gjengroingen hovedtrussel. Opphørt bruk med gjengroing anses for å være hovedårsaken til tilbakegang av kystlynghei og dermed hovedtrusselen for naturtypen i Norge. Kystlynghei er blant de sterkest truede naturtypene i Norge og Europa. Den er blant 40 rødlistede naturtyper i Norge og blant de 15 sterkt truede (EN). Det antas at mer enn 80 % totalt er borte i Europa, i Norge er omkring 90 % helt borte eller i sterkt gjengroende faser

For å ivareta kystlyngheiene og bidra til bærekraftig bruk av denne truede naturtypen, er naturtypen blitt en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven § 52.

Forskriften om utvalgte naturtyper omfatter kystlynghei som oppfyller kriteriene for å bli klassifisert som ”svært viktig” og ”viktige” i DN-håndbok 13 Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold, det vil si både A- og B-områder.

Den 12.05.2015 ble kystlynghei en utvalgt naturtype etter følgende definisjon. « I forskrift 13. mai 2011 nr. 512 om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven gjøres følgende endring. Utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven § 52 er forekomster av kystlynghei klassifisert som «svært viktig» (A-lokalitet) eller «viktig» (B-lokalitet) av Miljødirektoratet. Med kystlynghei menes heipregete og i hovedsak trebare områder i et oseanisk klima, dominert av dvergbusker, særlig røsslyng (*Calluna vulgaris*), formet gjennom rydding av kratt og skog, og betinget av langvarig hevd med beite, og mange steder lyngbrenning og lyngslått.»

I Trøndelag og på Mørkysten er kunnskapsbasen om kystlyngheier vurdert som relativt bra. Det har også vært en markant økning i “villsauholdet”, og dette har ført til mer aktiv skjøtsel av kystlandskapet i disse områdene. En god oversikt over kystlyngheilokaliteter er gitt i Moen et al. (2006) og Nilsen & Moen (2009) hvor det er prioriteringer over de mest verdifulle områdene i Midt-Norge. I handlingsplanen spesifiseres det at på Hitra og Frøya i Sør-Trøndelag er det store verdifulle områder med kystlynghei. Spesielt fremheves øygruppen Froan nord for Frøya hvor det er aktiv skjøtsel med villsau og lyngsviing på flere av øyene.

NiN-kartleggingene på Frøya i 2019 og 2020 viser at det forekommer store områder med kystlynghei på Frøya ofte i kombinasjon med mye bart fjell. Storparten av kystlyngheiene har ikke vært brent de siste tiårene og mye av kystlyngheia er i en degenereringsfase med områder hovedsaklig i brakklegging og tidlig gjenvekstsuksisjon. Et stort område på omtrent 10 km² vest for Sistranda brente i 2014 i en utilsiktet bråtebrann og deler av dette har vært

beitet i ettertid. Dette området har i dag kystlynghei med god tilstand. Deler av området vest på Uttian beites relativt aktivt av sau og vurderes til god tilstand i ulike kartlegginger.

Verdisetting lokaliteten				
Nr. på kart	Naturtyper	tilstand	naturmangfold	Verdi NiN
	kystlynghei	moderat	moderat	moderat

Figur 11. Typisk kystlynghei i området med røsslyng og tuer med bjønnskjegg

Figur 12. Typisk del av området med mye spredning av småbusker av sitkagran.

Figur 13. Fuktig hei med tuer av bjønnskjegg, torvmyrull og røsslyng. Innplanting av sitka

Figur 12. Bilde som er tatt under platået til utbyggingsområdet. Det synes å være mer tørrere kystlynghei i utbyggingsområdet med mer bart fjell, men dette er noe usikkert.

5. VURDERING AV OMFANG OG KONSEKVENSER

5.1 Alternativ 0

0-alternativet beskriver dagens situasjon i området og er et sammenligningsalternativ. Dagens situasjon refererer til nåværende forhold. Alternativet brukes som referanse ved vurdering og sammenstilling av omfang og konsekvenser av tiltaket. 0-alternativet settes uansett pr definisjon til intet omfang. Med intet omfang vil også konsekvensen av 0-alternativet for naturmangfoldet bli ubetydelig.

5.2 Utbyggingsalternativet

Verdi

Kystlynghei, samlet naturtypelokalitet og nedbørsmyrer naturtypelokaliteter

Området omfattes av en lokalitet som er satt til verdi B moderat verdi

Samlet verdi er B-viktig/moderat verdi

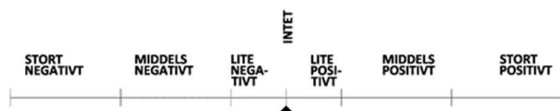
Samlet verdi: Middels

Omfang

Samlet areal er stort for kystlyngheiene på Uttian. Lokaliteten som berøres av utbyggingen er har et areal på ca 224 dekar. Planområdet har et areal på 43 dekar med 12 boligtomter på ca 1,5 dekar hver. Adkomstveier, infrastruktur, boliger og hageanlegg vil i stor grad berøre hele utbyggingsområdet og vurderes til å ville bygge ned storparten av det regulerte området. Det betyr at omtrent 20 prosent av naturtypelokaliteten vil bygges ned.

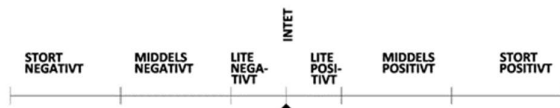
Omfanget i forhold til lokaliteten med kystlynghei vurderes som moderat.

Samlet omfang vurderes til middels

Konsekvens

Middels samlet verdi og samlet middels omfang

Det forslås en samlet konsekvens middels for naturtypene som er verdisatt i dette området.

5.3 Vurderinger i forhold til utredningskrav i naturmangfoldloven

§8 Kunnskapsgrunnlaget

“Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.”

En har gjennom denne utredning vurdert naturverdier og tilstand i tilknytning til kystlyngheiene på Frøya og for utbyggingsområdet. Dette vil være preget av noen subjektive vurderinger. En har forsøkt å bruke en verdissetingsmetode etter Natur i Norge systemets verdisseting.

Det vurderes at kjennskapen til kystlynghei på Frøya er god.

§9 Føre-var-prinsippet

“Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.”

Kunnskapen for naturverdiene kan oppfattes som middels for området slik at føre var prinsippet ikke i så stor grad vil benyttes i dette prosjektet.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

“En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.”

Tiltaket er av moderat størrelse og skjer i et område som har stor arealer med kystlynghei som ikke har vært i bruk på lenge. Lenger vest på Frøya og nordvest på Uttian er det store arealer med kystlynghei som beites og som er holdt mer i hevd og har større verdi. Det er også svært store arealer ellers på Frøya med kystlynghei som ikke har vært holdt i hevd de siste årtiene. Kystlynghei generelt er i stor tilbakegang på grunn av at de ikke brukes og delvis på grunn av ulike arealinngrep. Siden det finnes store arealer langs kysten med lignende kystlyngheier som ikke har vært holdt i hevd vurderes det at tiltaket ikke er alvorlig i samlet grad i forhold til samlet belastning for naturtypen.

5.4 Avbøtende tiltak

Det er kan foreslås avbøtende tiltak som at blant annet adkomstveier og dels infrastruktur og anleggsområdet kan planlegges slik at minst mulig av kystlynghei blir berørt. Riggområder bør ikke omfatte arealer som ikke blir eller er berørte/nedbygde. Dersom det er behov for dette kan det være mulig å legge ut duk og lignende for å skåne underliggende terreng når arealer med massedepoier og lignende skal tilbakeføres i ettertid.

Det bør vurderes nøye hvordan en kan unngå at sitkagrana sprer seg videre i området og utbyggingen bør ta hensyn til dette.

Videre bør det vurderes kompenserende tiltak som å holde kystlyngheiene som ikke brennes eller beites mer i hevd tilgrensende planområdet eller i tilsvarende område på Frøya. Et avbøtende tiltak og kompenserende tiltak kan også være å fjerne fremmedarten sitkagrana i området og tilgrensende områder.

6. KILDER

6.1 Skriftlige kilder

Artsdatabanken 2010. Tjenesten Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no/>.

Direktoratet for naturforvaltning 2000. Viltkartlegging. DN-håndbok 11. Revidert 2007.

Direktoratet for naturforvaltning 2001, rev. 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN-håndbok 19.

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge. ISBN: 978-82-92838-40-2.

Lindgaard, A. & Henriksen, S. (red.). 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Miljøverndepartementet 2010. Lovdata fra Norsk Lovtidend: Forskrift om konsekvensutredninger: <http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20050401-0276.html>

Statens vegvesen 2006, Håndbok V712, revidert 2014.

